

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **H. P.**

w przedmiocie wniosku jego obrońcy z urzędu o wznowienie postępowania,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 sierpnia 2025 r.

wniosku skazanego

o wyłączenie sędziów Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie V KO 93/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art.42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

wyłączyć sędziów Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt V KO 93/24.

UZASADNIENIE

W dniu 17 grudnia 2024 r. wyznaczony dla skazanego H. P. w toku postępowania wznowieniowego obrońca z urzędu złożył do Sądu Najwyższego oparty o przepis art. 540 § 3 k.p.k., wniosek o wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2024 r., sygn. akt II AKa 223/24, wskazując, że w składzie Sądu odwoławczego brała udział osoba (sędzia X. Y.) powołana na urząd sędziego tego Sądu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów

ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej powoływanej jako ustawa o KRS z 2017 r.). Odwołał się autor wniosku do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym w szczególności do pilotażowego wyroku w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce.

Sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziemu Stanisławowi Stankiewiczowi, a następnie zarządzeniem z dnia 29 maja 2025 r. wyznaczono skład orzekający w osobach sędziów Stanisława Stankiewicza, Antoniego Bojańczyka i Pawła Kołodziejskiego.

W dniu 3 lipca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego H. P. zatytułowane „Zażalenie”, z którego treści w sposób bezsporny wynika, że jest to w rzeczywistości wniosek o wyłączenie od udziału w jego sprawie sędziów Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza. Uzasadniając wniosek skazany odwołał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazując, że rozpoznanie sprawy z udziałem wymienionych sędziów będzie skutkowało wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a jednocześnie nie gwarantuje mu sprawiedliwego i bezstronnego rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie Sądu Najwyższego zarejestrowanej pod sygn. IV KO 93/24 sędziów Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza jest zasadny.

Trafnie zwraca uwagę autor wniosku, że udział wymienionych sędziów w rozpoznaniu jego sprawy będzie skutkowało wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Przesądza o tym pkt 1 uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNK z 2020 r., z. 2 poz. 7 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK z 2022 r., z. 6, poz. 22.

Co więcej, trafna jest też uwaga skazanego, że rozpoznanie sprawy z udziałem tych sędziów naruszy jego prawo do rzetelnego procesu gwarantowane w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC). To z kolei znajduje swoje uzasadnienie w konsekwentnej linii orzeczniczej

Europejskiego Trybunału Praw Człowiek – ETPCz (por. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce*, skarga 43572/18; z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21). Wprawdzie orzeczenia te dotyczyły sędziów orzekających w Izbach: Dyscyplinarnej, Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Cywilnej, mają one wszelako bezpośrednie przełożenie także na składy orzekające Sądu Najwyższego w Izbie Karnej z udziałem osób powołanych na urząd sędziego SN w identycznym trybie.

Jeżeli nadto uwzględnić i to, że podstawą wniosku obrońcy o wznowienie postępowania jest art. 540 § 3 k.p.k., a okolicznością uzasadniającą tę podstawę uczyniono udział w składzie sądu odwoławczego osoby powołanej na urząd sędziego tego Sądu z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r. z powołaniem się na orzecznictwo ETPCz, co dotyczy więc także sędziów Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza, konieczność ich wyłączenia wynika nie tylko z art. 41 § 1 k.p.k., lecz nawet w pierwszym rzędzie z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Jak to wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, *ratio legis* art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. jest czytelne i – w myśl zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* – sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie chodzi przy tym jedynie o te ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, które *ex definitione* ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 550). Trudno o bardziej jednoznaczny przykład tego rodzaju sytuacji niż ten, w którym sędzia Sądu Najwyższego powołany w niekonstytucyjnym trybie, ma oceniać zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z uwagi na udział w składzie orzekającym Sądu drugiej instancji osoby powołanej również z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa nie będącej

organem tożsamym z tym, który przewidziany jest w art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyłączenie obu wskazanych we wniosku sędziów zapobiegnie też negatywnym i co więcej realnym konsekwencjom finansowym dla Skarbu Państwa, jeżeli w tym kontekście uwzględnić powołaną wyżej linię orzeczniczą ETPCz oraz zawisłość przed tym Trybunałem skargi skazanego H. P. przeciwko Polsce (nr 37575/24), na co wskazuje w swoim wniosku o wyłączenie.

Mając na uwadze całokształt powyższych rozważań postanowiono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J]

[r.g.]